

er det mig ikke ganske klart, hvad der menes med dette at „foranledige“ den dertil, thi paalægge den det eller tvinge den dertil kan Justitsministeriet jo aldeles ikke, eftersom Loven af 21de Juni 1854 jo hviler paa den Forudsætning, at det maa være vedkommende Fideikommissbestidderens egen Sag at bestemme, om han vil sælge eller ikke. Der eksisterer jo ikke nogen Tvangslav i saa Henseende; Vedkommende maa selv bestemme, om han vil sælge eller ikke, og Justitsministeriets Stilling efter denne Lov er jo egentlig en ganske anden end den at skulle virke hen til at faae Bøndergodset solgt. Det maa nemlig erindres, at den Stilling, som Justitsministeriet har til disse Godser, og som ogsaa Loven af 21de Juni 1854 forudsætter, egentlig nærmest kun er den at sørge for, at disse Lehn-, Stamhus- og Fideikommissgodfers Substantis ikke sættes overstyr af den væbliffelige Besidder. Det er egentlig det, der overfor disse Godser er Justitsministeriets Opgave, nemlig at udøve den saakaldte Lehn- eller Stamhuskontrol, det vil sige, vaage over, at den væbliffelige Besidder ikke sætter Lehnets, Stamhusets eller Fideikommissets Substantis overstyr til Skade for Efterfølgerne, og det er fra dette Synspunkt, at Justitsministeriets Stilling maa ses ogsaa med Hensyn til disse Spørgsmaal om Bøndergodsets Salg. Derfor er det jo kun et Minimum, som fastsættes ved disse omtalte Salgsresolutioner. Der fastsættes ikke en Pris, som der skal sælges for, men kun et Minimum af Pris, under hvilket Fideikommissbesidderen ikke maa sælge. Thi som de ærede Herrer ville have lagt Mærke til, er der en Bestemmelse i Lov af 21de Juni 1854, som er tilstrækkelig bekendt under Navnet „Fristelsesprocenten“, det vil sige en Bestemmelse om, at Lehn-, Stamhus- eller Fideikommissbesidderen er berettiget til at stikke i sin egen Lomme en Del af Købesummen, som indkommer ved Salg af Bøndergods, som hører under Fideikommiss'et, og for at forebygge, at en enkelt Besidder, som har mindre Interesse for sine Efterfølgere, s. Ex. naar han er i det Tilfælde, at det ikke er hans Børn eller Efterkommere, som skulle succedere i Stamhuset eller Lehnet, skal misbruge denne Bestemmelse til Skade for Lehnet, Stamhuset eller Fideikommiss'et, er det bestemt, at der ikke maa sælges under et vist af Justitsministeriet fastsat Minimum. Men iøvrigt er det jo Lovens Mening, at han meget vel maa tage Mere, hvis han kan faae det, men at han kun ikke maa tage Mindre; han kan ogsaa lade være at sælge, om han vil; det er Noget, som der fra Kontrollens Standpunkt ikke kan

indvendes Noget imod. Naar han ikke sælger, bliver jo Lehn-, Stamhus- eller Fideikommissets Substantis, som den er, hvad der fra Lehnkontrollens Side ikke kan være Noget at erindre imod. Derfor er det jo klart, at Justitsministeren i Henhold til Lov 21 Juni 1854 og i Overensstemmelse med denne Lovs Hensigt og dens særlige Bestemmelse ikke har nogen som helst Hjemmel til at paatvinge Besidderen af disse Godser at sælge, men kun, naar det begjæres af ham, at fastsætte det Minimum, hvorved Besidderen altsaa væsentlig undgaar at skulle søge om Tilfaldelse i hvert enkelt Tilfælde til at foretage en Afhændelse; dette maatte naturligtvis ske, førend Lov af 21. Juni 1854 udkom. Nu med Hensyn til Spørgsmaalet om Afhændelse af Bøndergods ved Ringsted Kloster skal jeg gjøre den Bemærkning, som forresten ogsaa samstemmer med, hvad den ærede Interpellant sagde, at der ikke er Tvivl om, at den egentlige Hindring for Salg af Bøndergods der er vistnok ene og alene Københavns Magistrats Ret, St. Hans Hospitals Ret; det tør vistnok antages, naar henfjes til det Skridt, som Klosterdirektionen foretog i 1873, at den ikke vilde have Noget imod at sælge af Bøndergodset, naar den ikke skulde aflevere en Trediedel af Købesummen til Københavns Magistrat; men det er denne Omstændighed, som gjør, at den ikke vil sælge, og det er jo naturligt og forklarligt nok. Derfor er jeg tilbøielig til at mene — og det har jeg ogsaa udtalt ved tidligere Leiligheder, hvor denne Sag har været bragt paa Bane overfor mig — at det, som først og fremmest maatte gjøres, naar man skulde virke hen til, at Salg af Bøndergodset kunde komme istand, var at se at tilvejebringe en Overenskomst mellem Klosterbestyrelsen og Københavns Magistrat angaaende denne Ydelse. Der er aabenbart adskillige Grunde, som kunde tale for, at en saadan Overenskomst maatte være mulig, og det maatte jo vel være i begge Parters Interesse at søge en saadan Overenskomst; thi hvad Københavns Magistrat angaar, er det jo at vente, at Bestyrelsen ikke vil sælge, saalænge den skal betale en Trediedel af Købesummen ind til St. Hans Hospital, og saa længe faar altsaa Københavns Magistrat ikke Noget. Paa den anden Side antager jeg, at det for denne Bestyrelse saavel som for saa mange andre Besiddere af den Slags Godser i det Hele taget vil stille sig som fordelagtigt at komme til at sælge. Jeg antager det for sandsynligt, at det vilde kunne forøge Indtægten af Godset ikke ubetydeligt paa denne Maade, saaledes som Tilfældet har været ved mange andre Godser, og at de derfor